
DAĞLIK KARABAĞ SORUNUNDA ÇÖZÜM UZAK

11.02.2019

Anadolu Ajansı (08 Şubat 2019)

Ermenistan ile Azerbaycan arasında Dağlık Karabağ sorunu için son dönemde ılımlı adımlar atılmış olsa da meselenin kısa vadede çözülmesi öngörülüyor.

Ermenistan'da yaşanan "Kadife Devrim" sürecinin ardından Nikol Paşinyan'ın başbakan olmasıyla 1991'den bu yana Ermenistan işgali altındaki Dağlık Karabağ ve çevresindeki bölgeler için ileride gündeme gelebilecek müzakerelerle ilgili süreç başladı.

Ermenistan'da 9 Aralık'ta yapılan erken seçim süreci ve öncesinde hem iç hem de dış politikada reform vaadinde bulunan Paşinyan yönetimi, Dağlık Karabağ sorununu barışçıl politikalarla çözme eğiliminde olduklarını belirtmişti.

Dağlık Karabağ sorununun daha sık gündeme geldiği son dönemde Paşinyan ile Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev, geçen yıl eylül ayından bu yana 3 kez yüz yüze görüştü. Daha önce Tacikistan'ın başkenti Duşanbe ve Rusya'nın St. Petersburg kentlerinde bir araya gelen iki lider, son olarak Davos Zirvesi'nde buluştu.

İki taraftan da "gayriresmi" olarak ifade edilen görüşmelerin içeriğine dair ayrıntılı bir açıklama yapılmazken, liderlerin iki ülke arasındaki ilişkiler ve Dağlık Karabağ sorununun çözümü hususunu ele aldığı belirtildi.

Öte yandan, iki ülkenin dışişleri bakanları da bu süreç içerisinde birkaç kez bir araya gelerek fikir alışverişinde bulundu. Son olarak ocak ayında İtalya'daki AGİT Minsk Grubu eş başkanları buluşmasında görüşen bakanların gündeminde de Dağlık Karabağ sorununun çözümü ve ülkelerin bu konudaki duruşları vardı.

Bakanların şubat ayının ortasında gerçekleştirilecek Münih Güvenlik Konferansı'nda tekrar buluşması bekleniyor.

Yaşanan diplomasi trafiği ve ılımlı açıklamalarla Dağlık Karabağ konusunda yeni bir ön görüşme sürecine girilse de Ermenilerin yıllardır işgal ettiği toprakları kısa vadede Azerilere terk etmesine pek ihtimal verilmiyor.

Bu sürecin sadece iki devletin iradesiyle yürütülemeyeceği, özellikle Rusya, Avrupa Birliği (AB) ve ABD'nin sorunun çözümü konusunda rol oynayacağı belirtiliyor. Özellikle, mevcut durumda Ermenistan'ın iç ve dış politikada Rusya'ya rağmen bir hamle yapmasına hayal gözüyle bakılıyor.

"Dağlık Karabağ'daki rejim Paşinyan'a tepkili"

Bilge İnsanlar Stratejik Araştırma Merkezi (BİLGESAM) Koordinatörü Dr. Elnur İsmayıl, Paşinyan'ın Dağlık Karabağ konusunda "aşamalı çözüm" yanlısı olduğunu, Ermenistan'ın ilk Cumhurbaşkanı Levon Ter Petrosyan'ın da 1990'larda böyle düşündüğünü hatırlattı.

Paşinyan'ın iç politikada başlattığı reform sürecini dış politikada Dağlık Karabağ sorunuyla ilişkilendirmek istediğine dikkati çeken İsmayıl, onun Ermenistan'ın ekonomik olarak Rusya'ya bağımlılığını azaltarak komşu devletlerle ilişkilerini geliştirme arzusunda olduğunu belirtti.

İsmayıl, "Dağlık Karabağ için görüşmeler hız kazandı ama henüz somut bir sonuç yok. Beklentiler ve verilen mesajlar var. Özellikle sınır hattındaki ateşkes ihlallerinde azalma var ancak işgal altında olan Dağlık Karabağ'daki rejim Paşinyan'a tepkili. Sanki Azerbaycan'la gizli bir anlaşma yaparak işgalci rejimin elinde tuttuğu toprakları Azerbaycana iade edecek gibi bir algı var." dedi.

Ermeni toplumunda da bu görüşmeler yüzünden Paşinyan'a tepkilerin olduğuna işaret eden İsmayıl, "Son 20 yılda yaşananlara bakıldığında somut bir çözüme ulaşılması zor gözüküyor. Rusya'nın onayı olmadığı takdirde sorunun çözümü imkansız gibi görünüyor. Şu anda düşünülen ileriki süreçte işgal altında olan Dağlık Karabağ dışındaki birkaç bölgenin Azerbaycan'a iade edilmesi." diye konuştu.

İsmayıl, Paşinyan'ın kendi topraklarından Azerbaycan doğal gazının taşındığı enerji boru hatlarının geçmesini istediğine de değinerek, Ermenistan'a Dağlık Karabağ konusunda bir adım atılarak bunun gerçekleştirilebileceğini belirtti.

"Bolton, Karabağ'ın Ermenistan işgali altında olduğunu söyledi"

AVİM kıdemli analisti ve "Ermeni Diasporası: Diaspora, Devlet ve Ermenistan Cumhuriyeti'nin Tahayyülü (Armenian Diaspora: Diaspora, State and the Imagination of the Republic of Armenia)" kitabının yazarı Dr. Turgut Kerem Tuncel de Paşinyan ile Aliyev'in son dönemde 3 kez bir araya geldiğine ve Dağlık Karabağ sorununun çözümü çerçevesinde iki ülke arasındaki gerginliğin azaltılması yönündeki açıklamalarının kaydedilmesi gereken önemli bir gelişme olduğuna vurgu yaptı.

Tuncel, "Geçen yıl ekim ayında Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton Kafkasya ziyareti sırasında Karabağ sorunu hakkında bazı açıklamalar yaptı. Bu açıklamalarda, Ermenistan'a işgal ettiği toprakların bir kısmını Azerbaycan'a iade etmesi gerektiğini söyledi." dedi.

Bolton'un bu çıkışının çok önemli olduğuna işaret eden Tuncel, "Bolton, Karabağ ve çevresinin Ermenistan işgali altında olduğunu teyit etmiş oldu. Bu açıklamalarıyla aynı zamanda, sorunun çözülememesinde Ermenistan'ın büyük sorumluluğu olduğunun altını çizdi ve bu nedenle esas olarak adım atması gereken taraf olarak Ermenistan'ı işaret etti." diye konuştu.

Öte yandan Tuncel, Bolton'un bu açıklamalarının altında ABD'nin yaptırımlar uyguladığı İran ile Paşinyan yönetimi arasında ticari ilişkiler kurulmaya başlamasının yatabileceğine dikkati çekti ve Bolton'un Dağlık Karabağ konusunda Ermenistan'ı sorumlu tutan açıklamalarının Paşinyan

yönetimine mesaj olabileceğini belirtti.

Tuncel, Dağlık Karabağ'daki işgal durumunun devam etmesinin Ermenistan'ın çıkarına uygun düşüğünü belirterek, Paşinyan ile Aliyev'in 3 kere görüşmesi ve ABD'li diplomatların açıklamalarının önemini vurguladı ve birbirleriyle bağlantılı olabileceğini öne sürdü.

Son olarak 16 Ocak'ta Paris'te iki ülkenin dışişleri bakanlarının görüşüğünü anımsatan Tuncel, toplantının sonunda "her iki toplumun da barış için hazırlanması" yönünde bir açıklama yapılmasının da önemli olduğunu belirtti.

Tuncel, bu sürece Ermenistan toplumu ve siyasetçilerinden tepkiler geldiğini belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ermenistan Devrimci Federasyonu (Taşnaksutyun), bu süreçle ilgili sert açıklamalar yapıyor. Bu süreci toplum nasıl algılayacak ve kabul edecek o da önemli. Bir yumuşama havası var gibi ancak hem Ermenistan hem de Azerbaycan, Karabağ konusunda uluslararası dengeleri de gözetiyor. Bu süreç her an tersine de dönebilir. Şu an için geri dönülmez şekilde barış veya uzlaşma sürecine girildiğinin söylenmesi için çok erken."

[Haberin devamı için](#)

Kaynak/Source: